

SA ARCHIMEDES
EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS

innovaatika

U U D I S E D

Konkurentsivõimelise ja säästva majanduskasvu programm kuulutas 1. juunil välja konkursi mitmes tegevusvaldkonnas. Taotluste esitamise tähtaeg 17. september 2001. Lähem info www.cordis.lu/growth/calls/200101.htm ja Eesti SRP kontaktpunktist Growth@irc.ee.

Elu kvaliteedi programm kuulutas 31. mail välja 5 erinevat konkurssi, sh käimasolevate projektide avamine uutele partneritele kandidaatriikidest. Lähemalt lk 9 ja eelmisest infolehest.

Vabariigi Valitsus kiitis 12. juunil heaks Eesti kõrgharidusreformi kava aastateks 2001-2002. Kava eesmärk on tagada kõrghariduse arendamine ja rahastamine viisil, mis võimaldab tagada kõrghariduskorralduse selguse ja vastavuse tööturu vajadustega ning teha kõrgharidus kättesaadavaks võimalikult laiale isikute grupile. Kava teksti leiata Haridusministeeriumi koduleheküljelt aadressil www.hm.ee/seaduseelnoud/efkava.html

Eesti Pank, TÜ, TTÜ ja Kaubandus-Tööstuskoda kavatsevad 1. oktoobriks 2001 luua Strateegiliste Algatuste Keskuse (SAK), mille eesmärgiks on kiiresti muutuvates majandusoludes probleemide ning põhjuste ja tagajärgede väljaselgitamine, See lubaks loodusseadusi eiravate otsuste asemel teha faktidel põhinevaid üldistusi. (Postimees 14.06.01 ja EPL online 13.06.01).

SISUKORD

Uudised ja Lp innovaatika lugeja!	1
Innovatsiooni aabits	2 - 4
Esinduslik konverents Tallinnas	4
Asutati Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskus	5
SRP kalender	6 - 7
Euroopa teadusruum ja GRP	8
SRP konkurssidest	9
Eelinfo üritustest	10
Innovaatika raamatukogu	11
SRP kontaktid	8

UUSI INNOVAATIKA TUGISTRUKTUURE

25. mail kirjutas arendusprorektor prof Hele Everaus alla Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskuse loomise otsusele. Innovatsioonikeskus tegeleb ülikooli spin-off-programmi koordineerimisega, teaduse ja ettevõtluse suhte loomisega ning TÜ tehnoloogiate litsentsimüügiga. Lähemalt lk 5.

Käimas on ka läbirääkimised Tallinna Tehnoloogiapargi loomisest huvitatud osapoolte vahel ning teema oli väga tõsiselt kõneks 19.-21. juunil Tallinnas toimunud SPICE Group'i (Science Park and Innovation Centre Expert Group) 10. aastakonverentsil. Üksteist rahvusvahelisel tunnustatud eksperti vaagisid koos Eesti esindajatega Tallinna Tehnoloogiapargi asutamise strateegilisi lähtekohti ja perspektiive. Lähemalt üritusest lk 5.

Lp **innovaatika** lugeja!

Kuigi ühegi struktuuri loomine iseenesest ei lahenda probleeme, tuleb meil tingimustes, kus innovatsiooni toetavaid institutsioone pehmelt öeldes napib, uute innovatsiooni tugistruktuuride sündi igati tervitada. Ja loota, et nende töö- ja koostöökorraldus koherentsis teiste kaasamängijatega edukaks osutub. Arenenud maade kogemus näitab, et tulemusi ei saa loota kohe homme, funktsioneeriva innovatsioonisisüsteemi alusmüüri ladumine võtab oma aja.

Paljulubavaks võib kujuneda ka Tallinna, Helsingi ja Budapesti tehnikäülikoolide vaheline kokkulepe, mis paneb aluse ulatuslikule õppe- ja teaduskoostööle kolme hõimurahva juhtivate tehnoloogia-ülikoolide vahel. Eriti tihedaks töötav kujuneda koostöö Tallinna ja Helsingi Tehnoloogiaülikoolide vahel, millest võiks kujuneda omalaadne kaksikülikool (twin-university) - tulevase Läänemere-äärse koostöövõrgustiku esimene sõlmpunkt. Tallinna Tehnikäülikooli rektor Andres Keevallik kinnitab, et tegemist on oluliselt uue ja ülimalt tänapäevase lähenemisega hariduspoliitikas, mis ülikoolide võrgustamise abil tekitab sünergia teaduses ja õppetöös, optimeerides nii materiaalsete kui inimressurside kasutamist (Postimees 08.06.2001).

Oma koha innovatsioonisisüsteemis peaks hõivama ka Eesti panga juurde loodud Strateegiliste Algatuste Keskus.

Loodame Teid kursis hoida ka järgnevat arengutega.

Head suvepuhkust kõigile!

innovatsiooni aabits

TEADUS/TEHNOLOOGIAPARKIDEST ÜLDSE, JA EESTIS ERITI (III)

Raivo Tamkivi

SA TTÜ Innovatsioonikeskuse tegevdirektor
Tartu Teaduspargi juhatuse liige
Rahvusvahelise Teadusparkide Assotsiatsiooni
direktorite nõukogu liige

*Teadus/tehnoloogiapark on kinnisvaral põhinev
ettevõtluse tugi institutsioon, mis*

- tegutseb tihedas *operatiivses koostöös ülikooliga* vm teadus- või kõrgharidusasutustega;
- on loodud *julgustamiseks ja toetamiseks teadmismahukate ettevõtete teket ja kasvu*, kes tavaliselt paiknevad tema territooriumil (asukad);
- omab püsivate volitustega *juhtkonda, kes aktiivselt korraldab tehnoloogia ja ärioskuste siiret* asukatele.

Ettevõtetele teadus/tehnoloogiaparkides pakutavad teenused jagunevad laias laastus infrastruktuuri-, inkubatsiooni-, äriarendus- ja markerketingiteenusteks.

Nii määratlesime teadus/tehnoloogiaparkide (edaspidi - TP) käesoleva järjejuu esimeses osas ("Innovaatika" Nr. 2 (35), aprill 2001), nende spetsiifiliste innovatsiooni ja tehnoloogiastiirde tugistruktuuride arengut ja hetkeseisu eri maailmapaigus vaatlesime põgusalt kirjutise eelmises osas (Nr. 3 (36), mai 2001). Nii olemegi jõudnud teemani *teadus/tehnoloogiaparkide senisest ja tulevast arendamisest Eestis*, mis saab olema järjeloo kahe viimase osa sisuks.

Lähtudes ülaltoodud määratlusest peaks olema ilmne, et tänases Eestis on kaks keskust, mille puhul saab tõsimeeli kõneleda TP väljaarendamise võimalustest - Tallinn ja Tartu.*) Seni on asi edukamalt kulgenud Tartus, seepärast vaatamegi esmalt, millest kõneleb

Tartu Teaduspargi lugu.

Esimene katse Tartu Teaduspargi (edaspidi - TTP) loomiseks leidis aset aastal 1989, kui tollase kompartei linnakomitee (sic!) algatusel asutati linnavalitsuse, ülikooli jmt poolt riiklik väikeettevõtte "TTP", mille põhiülesandeks sai teaduspargi arenduskava koostamine ja eelduste loomine selle tegelikuks käivitamiseks. Järgnenud pöördeliste

*) Teatud eeldused on tekkimas ka TP loomiseks Ida-Virumaal, seoses

- sealse suurtööstuse suhteliselt eduka restruktureerimise ja tehnoloogiamaahukamaks kujundamisega;
- juhtivate ülikoolide ettevõtlussidemete aktiivse arendamisega Kirde-Eestis, mh ka oma sealsete kolledžite kaudu;
- Jõhvi Äriinkubatsioonikeskuse ja Ida-Viru Innovatsioonikeskuse hiljutise loomisega.

poliitiliste ja majanduslike muutuste käigus hääbus see üritus erilisi jälgi jätmata, tagantjärele tarkusena võib öelda, et eeskujuks võetud Iiri ja Soome mudelid (vt käesoleva järjeloo eelmist osa) olid toonastes oludes lihtsalt ebarealistlikud ega saanudki praktilist tulemust anda.

Kui ümbritsev olukord oli juba mõneti stabiliseerunud (ehkki kehvapoolne) ja prognoositav, algatati TTP loomise idee 1992.a. uuesti, sedapuhku nõ "alt üles". Eestvedajaiks olid Teaduste Akadeemia Füüsika Instituudi tollane direktor Arvi Freiberg ja siinkirjutaja, kiiresti asus ettevõtmist toetama ka Tartu Linnavalitsus, kelle initsiatiivil loodud mitmepoolne tööühm genereeris mõne kuuga TTP lähtekontseptsiooni. Tuleb märkida, et selles formuleeritud *TTP üldeesmärgid*:

- Tartu teaduspotsiaali kaasamine teadmismahuka ettevõtluse arengusse,
- ettevõtlikkuse väärtustamine ning ergutamine Tartus ja Kagu-Eestis,
- TTP'ga liitunud firmade konkurentsivõime kasvu toetamine,
- uute, eriti just kõrget kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade teke,
- (välis)investeeringute hankimine Tartusse ja Kagu-Eestisse,
- eeskujuliku infrastruktuuri ja töökeskkonnaga ettevõtlus-oaasi loomine,

on (väheste muudatuste ja rõhuasetuste nihkumistega) jäänud kehtima tänini. *Konkreetses eesmärgiks* oli loomulikult ülaltoodud TP üld-definitsioonile vastava struktuuri väljaarendamine.

Tehtud eeltöö lubas oktoobris 1992 astuda järgmise sammu - loodi munitsipaalettevõtte "TTP Arendusfirma", mille stardiperioodiks Tartu linnavõimud ka vajalikud vahendid eraldasid.***) Ühtlasi viidi üpris kiiresti läbi TA Spetsiaalse Konstrueerimisbüroo Tartu filiaali hoonetekompleksi (Riia tn. 185, ca 3000 m² köetavaid ruume 0,8 hektaril) munitsipaliseerimine, misjärel see kompleks anti 1993.a. aprillis TTP Arendusfirma käsutusse. 1993.a. lõpus paiknes TTP-s 11 firmat, kuut neist võis mõõndusteta lugeda teadus/tehnoloogiamaahukaiks.

Järgnevatel aastatel edendas Arendusfirma tasapisi TTP infrastruktuuri ning arendas välja teadmismahukatele firmadele praeguseni osutatavate *TTP põhiteenuste paketi*:

- alustavate ettevõtjate esmane nõustamine ja koolitus;
- abi finantseerimise leidmiseks;
- firmateabe levitamine, abi äripartnerite ning turuotsinguil, infolehe "TTP Teataja" väljaandmine;
- eri tehnoloogiate alane koolitus ja

**) Tuleb märkida, et erinevalt paljudest maailmapraktika näidetest, ei osalenud ülikoolid TTP loomise algfaasis kuigi aktiivselt, ehkki TÜ oli esindatud TTP haldusnõukogus. Sel ajal oli see ka mõistetav: paratamatult pidid ülikoolid ma jõud keskendama eeskätt põhitegevuste - õppe- ja teadustöö radikaalsele ümberkorraldamisele.

innovatsiooni aabits

konsultatsioonid;

- konverentside, seminaride, näituste jm kontaktürituste ning nendest osavõtu korraldamine;
- kontori-, tootmis- ja laboriruumide rentimine;
- seminari- ja nõupidamisruumi ning arvutitöökohtade kasutamise võimaldamine;
- sideteenused: telefonid, faks, elektronpost, Internet;
- sekretäri-, personalitöö- ja raamatupidamisalane nõustamine; paljundustööd;
- elektri-, kütte- ja veesüsteemide töö tagamine, üldruumide ja territooriumi valve/korrashoid;
- squashiklubi, toidubaar, saun, seltsielu.

Ühtlasi kujundati regulaarsete konkursside kaudu välja **TTP'ga seotud ettevõtete** süsteem:

- teadmispõhiste toodete/teenuste pühendunud **asukasfirmad**, sh TTP-poolseid soodustingimusi pälvivad, oma tegevust alles alustavad **inkubatsioonifirmad**;
- TTP "pehmeid" teenuseid kasutavad **assotsieerunud firmad**, kes ei pruugi olla TP asukad;
- TTP asukatele täiendavaid **tugiteenusi pakkuvad firmad** (äriõuandla, patendibüroo jmm).

Oma teenustepaketi rikastamiseks on TTP olnud **aktiivne rahvusvahelisel areenil**, kuuludes nii Rahvusvahelisse Teadusparkide Assotsiatsiooni kui SPICE Group'i (vt järjeloo eelmist osa) ning arendades otsekontakte enam kui 20 TP'ga 14 riigis. TTP algatusel loodi 1996.a. Balti TP'de ja Innovatsioonikeskuste Assotsiatsioon. TTP on korraldanud 4 rahvusvahelist ja hulgaliselt kohalikke üritusi, osalenud näitustel, messidel, konverentsidel ja seminaridel enam kui 120 korral.

1996.a. lõpuks oli TTP-l 24 teadus/tehnoloogiapõhist asukasfirmat (neist 7 inkubatsiooni-staatusega), 4 tugiteenusi pakkuvat firmat ning 6 mujal paiknevat assotsieerunud ettevõtet. TTP Arendusfirma aastakäive oli 400000 kroonilt (1993) kasvanud 1,3 miljonini. Ühtlasi võis juba mõnda aega täheldada ka **TTP arengu teatud takerdumist**, mis tulenes peamiselt

- infrastruktuuri kroonilisest mahajäämusest nii ajanõuete kui TTP eesmärkides seatud taseme suhtes, mis omakorda oli tingitud investeeringute äärmisest nappusest;
- munitsipaaltegevõtte TTP Arendusfirma vähesest seotusest teiste TTP arengust potentsiaalselt huvitatud osalistega, eeskätt riigi ja ülikoolidega.

Esimest neist asjaoludest illustreerib ehk kõige ilmekamalt see, et kuue aasta jooksul (1993-1998) investeeris Eesti riik TTP arengusse 1,044 miljonit krooni (pea eranditult Eesti Innovatsioonifondi toetustena), mis jääb vähemaltajakordselt alla tüüpilisele avaliku sektori panusele neis riikides, kus TP'de arendamine on poliitilisel tasandil nõuks võetud. Samas ei tule siit välja lugeda erilist etteheidet - TTP eestvedajaile oli hästi teada, et neil aastail oli riigil Eesti arengu seisukohalt hulganisti pakilisemaid probleeme

lahendada kui innovatsiooni tugistruktuuride ulatuslik loomine. Mida aga tuleks ette heita, on praeguseni tajutat vähene arusaamine sellest, et efektiivselt toimivate TP'de väljaarendamine on pikaajaline (suurusjärgus 5-10 aastat) protsess, mis nõuab ka järjepidevat **stabiilset programmilist rahastamispoliitikat**.

Teisena nimetatud arengupiduri kõrvaldamiseks reorganiseeriti TTP operaatorfirma 1997.a. **munitsipaaltegevõttest sihtasutuseks**, mille asutajaiks said Tartu linn, Maavalitsus (riigi esindajana), Tartu Ülikool, Põllumajandus-ülikool ja Füüsika Instituut. (Hiljem on SA TTP Nõukogu töösse kaasatud veel Majandusministeeriumi ja Kaubandus-Tööstuskoja esindajad.) TTP uus arengukava aastateks 1997-2000 sisaldas infrastruktuuri ja teenustevõrgu arendamise kõrval ka suunavõttu Eesti teiste regioonide innovaatilise ettevõtluse toetamisele TTP kogemuste baasil.

Selle arengukava elluviimine sai realselt võimalikuks pärast seda, kui SA TTP'l õnnestus Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamiseks ettevalmistumise eriprogrammi raames võita 1998.a. konkurss **pilootprojekti "Regionaalse koostöövõrgustiku loomine innovaatilise ettevõtluse arendamiseks"** elluviimiseks aastail 1999-2001. Selle, ca kolmveerandi ulatuses EL poolt rahastatud projekti kogumahuks oli 17 miljonit krooni, millest ca pool oli suunatud Ida-Virumaale (kus TTP eestvedamisel ja toel toimus mitmeid uuudseid institutsionaalseid arenguid, vt joonealust märkust *) eespool) ning teine pool Tartusse ja Kagu-Eestisse. Põhjalikumalt teavet projekti kohta tervikuna võib leida TTP koduleheküljelt www.park.tartu.ee.

Lisaks olulisele panusele mitmes Eesti regioonis, õnnestus kõnealuse pilootprojekti raames käima lükata rida arengukavas planeeritud tegevusi ka TTP's endas.

Olulisimaks võib pidada TTP (eeskätt selle inkubaatori-osa) **füüsilist laiendamist** - katusealune köetav pind kasvas ca poolteist korda, 4500 m²-ni - ning **infrastruktuuri parendamist**. On märkimisväärne, et sellesse andsid olulise panuse ka TTP asukasfirmad: 2000.a. olid erasektori investeeringud TTP infrastruktuuri arendamisse ca 2,5 miljonit krooni. Uute ruumide täitmiseks korraldatud inkubatsioonikonkursid tõi teadusparki perspektiivikaid projekte elektroonika, biotehnoloogia ja bioinformaatika vallast, TTP asukasfirmade koguarv ulatub nüüdseks 30-ni.

TTP inkubaatori tegevust toetas EL pilootprojekti vältel TTP poolt juhitud **stardiabifond**, mille kaudu alustavad ettevõtjad said kuni 100000 krooni tagastamatut abi ekspordisuutlike ja töökohti loovate projektide elluviimiseks. Firmadele suunatud äriarendusteenuste edendamisele oli

Ettevõtetele teadus/
tehnoloogiaparkides
pakutavad teenused
jagunevad laias laastus
infrastruktuuri-,
inkubatsiooni-,
äriarendus- ja
markerkingiteenusteks

s ü n d m u s e d

suunatud ka TTP poolt 1999-2000 koos Tartu ja Tampere linnavalitsuste ning Tampere tehnoloogiapargiga ellu viidud EL Phare väikeprojekt INNOSTEP, milles põhiorhk oli siinsete uute innovatsioonijuhtide koolitusel ning alustava ettevõtja käsiraamatu koostamisel ja väljaandmisel.

Teiseks suuremaks EL pilootprojekti käigus väljaarendatud suunaks on TTP **tehnoloogiasiirde-alased tegevused:**

- ettevõtetele ja kutseharidusasutustele suunatud **Raalprojekteerimise Koolituskeskuse** eduka töö (1998-2001) baasil on moodustamisel märksa laiema sisulise haarde ja klientuuriga **Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogiakeskus**.
- tänapäevaste lasertehnoloogiate levikut toetava **Laserikoja** käivitamine 2000.a., mis tugineb TÜ (eeskätt selle Füüsika Instituudi) ja TTP firmade vastavale oskusteabele.

Lisaks osaleb TTP alates 2000.a. aktiivse konsortsiumi-partnerina EL 5. raamprogrammi raames **rahvusvahelist tehnoloogiasiiret** toetavas projektis ESTIRC.

Võib julgelt öelda, et TTP 1997.a. arengukavas seatud eesmärgid on, suuresti tänu ülalnimetatud EL suurprojektile, põhiliselt täidetud. Ei puudu teaduspargil ka oma success story'd: nt. on ühes TTP toas omal ajal alustanud tehnoloogiafirmast Tarmetec nüüdseks saanud rahvusvaheliselt tunnustatud tarnija autotööstusele, firma on Tartusse rajanud uue 70 töötajaga tehase.

TTP **uus arengukava** on koostamisel, selle põhieesmärkideks on tublisti laiendada ja kvalitatiivselt parandada

- territooriumi ja infrastruktuuri: nn Räni Tehnoloogialinnaku väljaarendamine koos Tartu linna, Ülikooli, TÜ Tehnoloogiakeskuse jt partneritega, mis oleks atraktiivseks investeerimispaigaks ka välis- ja rahvusvahelistele kõrgtehnoloogiafirmadele;
- teenustevõrku: uute funktsioonide kaasamine, eeskätt koostöös TÜ ja SA'ga Archimedes.

Tuleb tunnistada, et TTP edasise arengu kavandamisel tekitab omajagu probleeme rollijaotuse valik ja tegevuste koordineerimine teiste Tartu innovatsiooni tugistruktuuridega, eeskätt Tartu Ülikooli ja selle asutustega. Mõneti on neid raskusi aidanud leevendada alates 1999.a-st regulaarselt kooskäiv Tartu innovatsiooni ümarlaud.

Peamiseks probleemiks jääb aga endiselt **Eesti riigi ebamäärane suhe** TTP (ja teiste nõ isetekkeliste innovatsiooni tugistruktuuride) arendamisse. Tuleb rõhutada, et selle, TTP kogu senist arengut ilmestanud probleemi põhisisuks ei ole mitte niivõrd riigipoolse toetuse vähesus kui selle ebastabiilsus ja ennustamatus, mis teeb äärmiselt raskeks TP tegevuse, kaadripoliitika, arendussuundade jms vähegi adekvaatse planeerimise.

Avaliku sektori senise, praeguse ja võimaliku tulevase rolli juurde innovatsiooni ja tehnoloogiasiirde tugiinstrumentide arengus tuleme veidi põhjalikumalt tagasi käesoleva järjeloo viimases osas, kus leiab käsitlemist **Tallinna Tehnoloogiapargi lugu**.

(järgneb)

SPICE Group'i 10. aastakonverents Tallinnas

16. juunist 19. juunini k.a. toimus Tallinnas SPICE Group'i (Science Park and Innovation Centre Expert Group) 10. aastakonverents. Konverentsil osalesid üksteist eksperti eesotsas IASP (International Association of Science Parks) presidendi hr. Luis Sanz'i (Hispaania) ja SPICE Group presidendi Heinz Fiedleriga (Saksamaa Liitvabariik). Konverentsi eesmärgiks oli tutvustada aasta jooksul toimunud arenguid esindatud maades ning arutada Tallinna Tehnoloogiapargi asutamise strateegilisi lähtekohti. Eesti poolt osalesid arutusel Tallinna Tehnoloogiapargi loomisest huvitatud asutuste esindajad TTÜ-st, SA TTÜ Innovatsioonikeskus, AS Cybernetica, Tallinna Linnavalitsusest, SA Tartu Teaduspark, SA Archimedes, Eesti Tehnoloogiaagentuurist ja Eesti Teadus-ja Arendusnõukogust.

Esimesel päeval said seminaril osalejad ülevaate sellest, mida on 10 aasta jooksul SPICE Group-i liikmed teinud ja saavutanud. Oli suurepärase võimalus küsida kõike äriinkubaatorite ning teadus- ja tehnoloogiaparkide ülesannete, loomise ja praktilise tegevuse kohta. Veenduti ekspertide professionaalsuses ja suurtes kogemustes.

Teisel ja kolmandal päeval kaardistati ja vaagiti Tallinna Tehnoloogiapargi (TTP) potentsiaalsete asutajate tegevuse motiive ja prioriteete, analüüsiti TP asutamisega seotud konkreetseid küsimusi. Kohalolnud Eesti esindajate hinnangul on TTP asutajatel TP asutamisest kasu selles, et alustavale ettevõttele luuakse riskialandav arengukeskkond, luuakse ja arendatakse ettevõttele tugistruktuuri, siirdatakse uusi tehnoloogiaid ning aktiveeritakse ettevõtlusalast tegevust. Samuti leiti, et TP suurendab maa ja selle ümbritseva keskkonna väärtust, parandab inseneri elukutse mainet, tõstab spetsialistide kvalifikatsiooni, tekitab sünergiaid ning loob R&D projektidele, koostöövõrgu tegevusele ja teenustele asukoha.

Diskussiooni käigus selgus, et on palju olulisi põhimõtteid, mida peaks asutajad TP loomisel arvestama. Siinkohal on esitatud neist tähtsamad:

- Tuleb vältida TP asutamise muutumist ühe partei või huvigrupi projektiks. Ühiskond peab olema TP asutamise vajadusest ja võimalustest piisavalt teadlik ja informeeritud.
- Asutajad peavad leidma konsensuse TP loomise vajaduse, ülesannete ja tegevuse mudeli osas.
- Kuna TP käivitamiseks Tallinnas olulisi takistusi pole, siis tuleb Tehnoloogiapark kohe käivitada.
- TP edukus sõltub selle juhatuse professionaalsusest. Suure tõenäosusega ei ole võimalik panna juhatajaks ametnikku, kellele see on lisakohustus; teadlast, kes ettevõtlusega pole kokku puutunud või äriimeest, kel puuduvad teadmised ja kogemused tehnoloogiamahuka ettevõtluse arendamisest. Juhatusel peab olema visioon, teadmised ärist ja innovatsioonist.

(järg järgmisel leheküljel)

sündmused

Asutati Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskus

- tehnosiiret edendav lüli innovatsiooni tugistruktuuride võrgustikus.

Ülikoolide tegevus baseerub kolmel sambal: teadustegevusel, õppetööl ning ühiskonna teenimisel. Ühiskonna teenimine läbi teadustulemuste rakendamise omandab üha suuremat kaalu Tartu Ülikooli arengus. Viimase kolme aasta arendusprioriteetide hulgas on alati olnud innovatsioonitegevuse edendamine.

Märkimisväärsete teadustulemuste saamine ülikooli instituutides ning teaduskondades ei tähenda automaatselt nende rakendamist. Selleni jääb veel pikk tee. Tulemuste rakendamisele kaasaaitavate projektijuhtimise, marketingi ning intellektuaalomandi kaitsega seotud küsimuste lahendamiseks, aga samuti praktilise tehnosiirde (litsentsimise) ja teadmismahukate väikefirmade loomise toetamiseks asutati käesoleva aasta maikuu Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskus.

Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskus ei tekkinud tühjale kohale. Ta loodi edukalt töötanud teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalituse baasil. Intellektuaalomandiga seotud küsimused on Tartu Ülikoolis reguleeritud arendustegevust motiveerivalt. Ülikool, kellele kuulub intellektuaalomand, tagab idee kaitstuse ning astub samme selle rakendamiseks. Tehnoloogia müügist laekuva *royalty* jaotamisel saavad leiutise autorid 65% *royaltist*, mis on poole rohkem kui enamikus maailma ülikoolides. Edukalt on käivitatud ja laiendatud spin-off programm. Hetkel on programmiga ühinenud üheksa teadusmahukat firmat ja viis tehnoloogilist projekti. Ettevalmistamisel on veel neli projekti. Innovatsioonikeskuse töötajad aitavad teaduritel leida ettevõtetest koostööpartnereid ning on abiks ühisprojektide koostamisel ja läbiviimisel. Innovatsiooni tugiteenuste väljaarendamine on toimunud Eesti Innovatsioonifondi/ Eesti Tehnoloogiaagentuuri toel. Viimastel aastatel on innovatsioonile suunatud projektide maht olnud Tartu Ülikoolis kümme kuni viieteist miljonit krooni.

Arendustegevuse ning teadustulemuste rakendamise vastu on huvi teadlaste hulgas aina kasvanud. Tõusnud on ka ettevõtete poolne soov otsida lahendusi oma probleemidele koos ülikoolide teadlastega. Innovatsioonikeskuse roll on aina kasvanud ka regionaalse innovatsiooni edendamisel. PHARE CARIN projekti (projekt Tartu innovatsiooniruumi

arendamiseks) ettevalmistamisel on juhtiv roll olnud Tartu Ülikooli teadus- ja arendusosakonnal. Aktiivselt oleme töötanud ka regionaalse innovatsioonistrateegia (TRIS) projekti käivitamisel. Kõigest sellest tulenes otsene vajadus luua iseseisev innovatsioonikeskus. Keskus, mille tegevusväli ning haare on oluliselt laiemad kui ühe institutsiooni administratsiooniuksuse talitusel.

Innovatsioonikeskuse nõukogusse kuuluvad:

Hele Everaus - TÜ arendusprorektor, (esimees); Toivo Maimets - TÜ Rakubioloogia Instituudi juhataja, (aseesimees); Margus Hanson - Tartu abilinnapea; Kalmer Kikas - Balti-Ameerika Ettevõtlusfond asepresident; Jüri Kirss - Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Lõuna-Eesti Arenguagentuuri juhataja; Alar Kolk - Eesti Tehnoloogiaagentuuri direktor; Kitty Kubo - EV Majandusministeeriumi tehnoloogia- ja innovatsioonitalituse juhataja; Andres Koppel - EPMÜ teadusprorektor; Jaanus Pikani - TÜ Kliinikumi juhatuse esimees; Ilmar Petersen - Elcoteq Tallinn AS nõukogu esimees; Taivo Tali - Tartu Maavalitsuse majandusarengu osakonna juhataja; Andrus Tasa - TÜ teadus- ja arendusosakonna juhataja.

Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskuse missiooniks on teadustulemuste rakendamiseks, tehnoloogia arendamiseks ning teadusmahuka ettevõtluse tekkimiseks soodsa keskkonna loomine ülikoolides ning ülikoolide tehnoloogiate siire ettevõtlusse ühiskonna hüvanguks.

Püstitatud missiooni täitmiseks:

- Arendab keskus ülikoolide ja ettevõtete koostöösidemeid;
- Juhib ja haldab ülikoolide spin-off-programme;
- Osutab innovatsiooni tugiteenuseid;
- Korraldab ülikoolide intellektuaalomandi (leiutised, kaubamärgid) haldamist ja tehnoloogia siiret (litsentsimist);
- Tutvustab ülikoolide tehnoloogiad ning korraldab kontaktüritusi ja seminare.

Kasutan siin sõna ülikool mitmuses, sest lisaks Tartu Ülikoolile kui põhikliendile on Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskuse teenuste kasutamise osas kokkuleppe sõlmimisel ka Eesti Põllumajandusülikooliga. Praktiline koostöö antud valdkonnas on käinud kahe ülikooli vahel juba paar viimast aastat. Ühiste tugiteenuste väljaarendamine on fikseeritud ka ülikoolidevahelises koostöökokkuleppes.

Innovatsioonikeskust juhib Sirje Kahu, kellel on väga hea ettevalmistus innovatsiooni edendamiseks. Tal on nii keemiku kui ka patendivolniku diplom ning innovatsioonitöö kogemused. Sirje Kahu kolleegid on Arno Anijalg - korrektne ja täpne intellektuaalomandi ja patendiuuringute spetsialist ja Raimond Luht - juriidilise ettevalmistusega ja majandusteadmistega spin-off projekti juht.

Hetkel asub Tartu Ülikooli Innovatsioonikeskus Tartu Ülikooli peahoones, ruumis 301. Ühendust Innovatsioonikeskusega saab telefonidel 07-375510, Sirje Kahu; 07-375504, Arno Anijalg; 07-375503, Raimond Luht või e-mailiga - skahu@ut.ee, arnoa@ut.ee, raimond@ut.ee .

Innovatsioonikeskus on Internetis aadressil www.ut.ee/innovatsioon.

Andrus Tasa
Tartu Ülikooli teadus- ja arendusosakonna juhataja

(algus eelmisel leheküljel)

• Edukalt käivitub Tehnoloogiapark sellisel juhul, kui alustamise hetkel on olemas piisav tulubaas. Infrastruktuuri teenuste osutamine peab olema majanduslikult lahus TP "pehmete" teenuste osutamisest. Kui esimeses faasis on põhiliseks sissetuleku allikaks infrastruktuuri teenused, siis hiljem on selleks TP "pehmed" teenused.

• Pikas perspektiivis kujuneb TP üheks linna arengu planeerimise instrumendiks.

Eesti-poolsete osalejate aktiivsuse järgi otsustades on aeg ja tingimused TP loomiseks küpsed.

Aga tibusid loeme ikkagi sügisel....

Jüri Tümanok, TTÜ EAK direktor

V raamprogrammi 2001. a konkursside kalenderplaan

Praegu avatud 5RP konkursside lõpptähtjad*)

Juuli 2001

- 1 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** STRATA kaasnevad meetmed. Avakuulutus 1.02.2001
- 16 **Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO):** konverentsidest osavõtutoetused kandidaatriikidele ning NIS ja CEEC mitte kandidaatriikidele Avakuulutus 15.03.2001
Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO): kaasnevad meetmed Vahemeremaadele ja arengumaadele Avakuulutus 15.03.2001
- 31 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** Archimedese preemia. Avakuulutus 15.12.2000

September 2001

- 12 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** Marie Curie individuaalsed, kogemustega teadlaste ja tagasipöördumisstipendiumid. Vahetähtaeg. avakuulutus 16.03.1999.
- 14 **Innovatsioon ja VKE-de osalus:** uuringud ja positiivne praktika. Avakuulutus 15.03.2001
- 15 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus/Energia, keskkond ja säästev areng:** ühine suunatud konkurss Endokriinsüsteemi kahjustajate (Endocrine disrupters, ED) uurimiseks Avakuulutus 31.05.2001
Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv: kaasnevad meetmed. Vahetähtaeg, avakuulutus 16.03.1999.
- 17 **Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO):** uurimisprojektid, ühistegevus ja koostöövõrgud Vahemeremaades ja arengumaades Avakuulutus 15.05.2001
Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv: Mõõtmine ja testimine ning toetus teaduse infrastruktuuridele. Planeeritud avakuulutus 1.06.01
- 19 **Energia, keskkond ja säästev areng:** keskkonna- ja säästva arengu alased kaasnevad meetmed Avakuulutus 15.11.2000
Energia, keskkond ja säästev areng: CRAFT projektid. Avakuulutus 01.04.1999.
Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus: CRAFT projektid. Avakuulutus 6.03.1999.
Infoühiskonna tehnoloogiad: CRAFT projektid. Avakuulutus 15.03.1999
Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv: CRAFT projektid. Avakuulutus 1.04.1999.
- 19 **Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv:** Marie Curie koolitusstipendiumid. Vahetähtaeg, avakuulutus 16.03.1999

- 28 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus/Energia, keskkond ja säästev areng:** ühine suunatud konkurss bioloogilise mitmekesisuse teemadel, Avakuulutus 31.05.2001

Oktoober 2001

- 3 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** Marie Curie tööstusettevõtete stipendiumid. Vahetähtaeg avakuulutus 15.02.2001.
- 10 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** Marie Curie individuaalsed ja kogemustega teadlaste stipendiumid. Vahetähtaeg, avakuulutus 6.03.1999.
- 11 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** Kaasnevad meetmed. Vahetähtaeg, avakuulutus 6.03.1999
- 15 **Energia, keskkond ja säästev areng:** keskkonna ja säästva arengu võtmetegevusvaldkonnad. Avakuulutus 15.11.2000
- 15 **Energia, keskkond ja säästev areng:** ettevalmistavad keskkonna- ja säästva arengu alased kaasnevad meetmed Avakuulutus 15.11.2000
- 18 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** osa võtmetegevusvaldkondi (key actions) ja toetus teaduse infrastruktuuridele. Avakuulutus 15.11.2000
Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus: suunatud konkurss TSE (Transmissible spongiform encephalopathies) uurimiseks Avakuulutus 31.05.2001
Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus: suunatud konkurss Geeniteadus ja inimtervis, integraalsed projektid Avakuulutus 31.05.2001

November 2001

- 16 **Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO):** konverentsidest osavõtutoetused kandidaatriikidele ning NIS ja CEEC mitte kandidaatriikidele Avakuulutus 15.03.2001
Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO): kaasnevad meetmed Vahemeremaadele ja arengumaadele Avakuulutus 15.03.2001

Detsember 2001

- 14 **Energia, keskkond ja säästev areng:** energia võtmevaldkonnad ja üldise iseloomuga uuringud. Avakuulutus 24.10.2000
Energia, keskkond ja säästev areng: energia alased Marie Curie stipendiumid ja kaasnevad meetmed Avakuulutus 24.10.2000
Innovatsioon ja VKE-de osalus: innovatsiooniprojektid. Planeeritud avakuulutus 115.09.2001

Jaauar 2002

- 16 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** CRAFT projektid.
Vahtähtaeg, avakuulutus 6.03.1999.
- Infoühiskonna tehnoloogiad:** CRAFT projektid.
Vahtähtaeg, avakuulutus 15.03.1999
- Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv:** CRAFT projektid.
Avakuulutus 1.04.1999.
- Innovatsioon ja VKE-de osalus:** CRAFT projektid.
Avakuulutus 01.04.1999

Veebruar 2002

- 1 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** kõrgetasemelised teaduskonverentsid
Vahtähtaeg. avakuulutus 16.03.1999.
- 8 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** Kaasnevad meetmed ja toetus teaduse infrastruktuuridele.
Vahtähtaeg, avakuulutus 6.03.1999
- 15 **Elu kvaliteet ja eluressursside korraldus:** suunatud konkurs värskest assotsieerunud riikidele ühinemiseks käimasolevate projektidega
Avakuulutus 31.05.2001
- 28 **Infoühiskonna tehnoloogiad:** tulevikutehnoloogiad, koostöö värskest assotsieerunud riikidega ja mitmesugused toetavad meetmed (various support measures).
Vahtähtaeg, vt kuulutus 27.01.2001

Märts 2002

- 1 **Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO):** konverentsidest osavõtutoetused kandidaatriikidele ning NIS ja CEEC mittekandidaatriikidele
Avakuulutus 15.03.2001
- 12 **Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng:** Marie Curie individuaalsed stipendiumid.
Vahtähtaeg. avakuulutus 16.03.1999.
- 15 **Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv:** kaasnevad meetmed.
Vahtähtaeg, avakuulutus 16.03.1999.
- Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv:** Mõõtmine ja testimine ning toetus teaduse infrastruktuuridele.
Planeeritud avakuulutus 15.10.01
- Energia, keskkond ja säästev areng:** energia alased kaasnevad meetmed
Avakuulutus 24.10.00
- 16 **Euroopa Ühenduse teadustegevuse rahvusvahelise positsiooni kindlustamine (INCO):** konverentsidest osavõtutoetused kandidaatriikidele ning NIS ja CEEC mittekandidaatriikidele
Avakuulutus 15.03.2001
- 20 **Konkurentsivõimeline ja säästev majanduskasv:** Marie Curie koolitusstipendiumid.
Vahtähtaeg, avakuulutus 16.03.1999

Pidevalt avatud konkursid (vahetähtajad puuduvad)

Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng: spetsiifiliste poliitiliste küsimuste strateegiline analüüs (kaasnevad meetmed).
Avakuulutus 01.03.2000, lõpptähtaeg 15.06.2002

Inimpotentsiaal ja sotsiaalmajanduslike teadmiste areng: kaasnevad meetmed.
Kuulutus 16.05.2000 asendas 16.06.1999 kuulutust, lõpptähtaeg 28.06.2002

Innovatsioon ja VKE-de osalus: majanduslik ja tehnoloogiline intelligents
Avakuulutus 23.04.1999, lõpptähtaeg 1.07.2002

Planeeritud projektikonkursi avapäevad

Juuni 2001

- ? **Infoühiskonna tehnoloogiad:** enamus võtmevaldkondi
Allikas: Tööprogramm 2001

September 2001

Innovatsioon ja VKE-de osalus: Uus lähenemine tehnoloogia siirdele.
Allikas: Tööprogramm 2001

Infoühiskonna tehnoloogiad: 2.5-3G mobiili rakendused ja teenused.
Allikas: <http://www.cordis.lu/ist/>

- *) Tabeli esimeses veerus on toodud vastavad kuupäevad. Kui viidatud tegevuskava(de)le on lisatud märkus – vahetähtaeg (cut-off date), tähendab see, et tegemist on nn avatud konkursiga (open call), millele võib taotlusi esitada jooksvalt kuni raamprogrammi viimase aastani; laekunud taotlusi vaadatakse läbi konkursi avakuulutuses (call) toodud vahetähtaegadel.

el 5. raamprogramm

Teel Euroopa Teadusruumi ja VI Raamprogrammi suunas

Euroopa Teadusruumi idee toodi avalikkuse ette möödunud aasta alguses Euroopa Komisjoni dokumendiga COM(2000)6 - "Towards a European Research Area", mis sai sissejuhatuseks suurde diskussiooni teadus- ja innovatsioonipoliitika kohast Euroopa ühiskonnas. Dokumendis toodud ideede kohta avaldasid oma arvamust teadlased ja insenerid, uurimisasutused ja riigid. Oluliseks tähtsaks selles protsessis oli Euroopa Liidu riigipeade Lissaboni kohtumine, mis toetas Euroopa muutmist teaduskeskseks ühiskonnaks. Möödunud aasta sügisel võttis diskussiooni kokku Euroopa Komisjoni dokument COM(2000)612 - "Making a reality of the European Research Area: Guidelines for EU Research activities (2000-2006)", mis andis suunad, kuidas realiseerida Euroopa Teadusruumi ideed. Ka Eesti osales selles diskussioonis, Haridusministeerium saatis mõlema dokumendi kohta oma arvamuse Brüsselisse. Eesti mõtted leidsid Komisjoni poolset tähelepanu ja avalikkustamist Euroopa Liidu infomaterjalides (Cordis Focus 170, 8-9).

Selle aasta alguses esitas Euroopa Komisjon järgmise Raamprogrammi ettepaneku Ministrite Nõukogule ja Euroopa Parlamendile. Raamprogramm kujutab endast üht Euroopa Teadusruumi idee realiseerimise vahendit. Uue Raamprogrammi ettepanekus võib leida jooni, mis langevad kokku meie seisukohtadega, kuid seal on ka momente, mis põhjustavad ärevust nii Eesti kui ka teiste riikide teadlaste hulgas.

Esiteks tuleb märkida, et Komisjon tegi ettepaneku muuta Raamprogrammi struktuuri. Uute alamprogrammide nimetused on järgmised: "Euroopa teaduse integratsioon" (Integrating European Research), "Euroopa Teadusruumi ehitamine" (Structuring the ERA) ja "Euroopa Teadusruumi baasi tugevdamine" (Strengthening the Foundation of ERA) ning kaks Euratomi Lepinguga seotud programmi.

Vastavalt ettepanekule suunatakse Raamprogrammi vahendid suures osas esimese alamprogrammi realiseerimiseks. Selles programmis on määratud seitse prioriteetset teemat (vt. *innovaatika* 1(34)). Lisaks nendele kuulub siia kaheksanda prioriteedina vältimatute teadus/tehniliste vajaduste rahuldamine. See tähendab uuringuid Euroopa poliitika toetamiseks, uuringuid teaduse eesliinil, väikeste ja keskmiste ettevõtete toetamist, rahvusvahelisi koostööprogramme ja Euroopa Komisjoni Teaduse Ühendkeskuste töö finantseerimist. Selline Raamprogrammi ülesehitus omab nii positiivseid kui negatiivseid külgi. Ilmselt eksisteerib vajadus tõsta ühisuuringute efektiivsust, suunata Euroopa teadlaste tegevust Euroopa ühiste probleemide lahendamisele. Samas on paljud esindajad rõhutanud ka vajadust säilitada Euroopa teaduskorralduse stabiilsust, iga uue Raamprogrammiga pole vaja muuta kogu reeglistikku. Loomulikult toetavad kõik sõnavõtjad bürokraatlike reeglite lihtsustamist.

Teiseks oluliseks muutuseks uues Raamprogrammis on nn. uued instrumendid, uued projektide tüübid: integreeritud projektid, kompetentsikeskuste võrgustikud ja

rahvuslike programmide koordineerimine. Nimetatud kolm projektitüüpi peaksid Komisjoni ettepaneku kohaselt katma esimese alamprogrammi seitse prioriteetset teemat. Nendest erinevad projektitüübid on lubatud ainult kaheksanda prioriteedi korral.

- Integreeritud projektide eesmärgiks on mingi konkreetse tulemuse saavutamine (alustades vajadusel alusuuringutest ja lõpetades toote välja töötamisega). Projektis on võimalikud erinevad tegevused s.h. ka koolitus- ja demonstratsioonitegevused. Projektide maksumus peab olema vahemikus kümnetest miljonitest sadade miljonite eurodeni. Projekti taotluse koostaks tuumik-konsortsium, millega hiljem võiksid avalike konkurside kaudu liituda täiendavad partnerid. Kogu Euroopa teadlaskonnas ja ka tööstuse esindajate hulgas leidis selline lähenemine vastuseisu. Projektide keskmise suuruse hüppeline tõstmine vahemikust 1-2 miljonit eurot 100 miljonit euro tasemele tundus küsitavana. Küsitavusi tekitas ka projektide korralduse oluline välja viimine Komisjoni tegevusalast. Kahtlusi tekitas täiendavate konkurside korraldus. Tööstuse esindajad väitsid, et nad ei ole huvitatud projektide bürokraatliku korralduse enda kanda võtmisest vaid nad on huvitatud projektide sisust. Viimased Komisjoni seisukohavõtted on projektide suuruse osas muutunud, nüüd räägitakse projektide maksumuse suurendamisest vastvalt projektide vajadustele, kuid seisukohad projektide tüüpide suhtes on endised.

- Teine uus instrument, kompetentsikeskuste võrgustikud erineb oluliselt esimesest instrumendist. Võrgustike eesmärgiks on uute teadmiste loomine. Võrgustikes osalevad eelkõige ülikoolid ja teadusasutused. Võrgustikule antakse grant oma eesmärkide saavutamiseks. Küsimusi on tekitanud eelkõige grandiga kaasnev bürokraatia, teadlaste rahvusvaheline koostöö toimub kogu aeg ju niigi.

- Kolmas instrument, mille arutlust kandidaatriigid esialgu kõrvale jäeti, põhineb Euroopa Lepinguga artiklil 169, mida seni pole teaduse valdkonnas rakendatud. Riigid peaksid vastavalt sellele instrumendile tegema koostööd oma rahvuslike programmide kaudu. Euroopa Komisjon toetaks täiendavalt ühiseid tegevusi, mis peaksid tooma tulu kogu Euroopale. Kandidaatriigid saavad nende aktsioonidega liituda, kuid initsiatiiv peab tulema liikmesriikide poolt. Kuna taolist skeemi pole varem rakendatud on ka siin palju küsimusi. Pealegi pole liikmesriigid alati huvitatud oma programmide avamisest konkurentidele.

Vaatamata paljudele eriarvamustele liigub Raamprogrammi ettevalmistusprotsess edasi. Juba on Komisjoni poolt esitanud eriprogrammide ettepanekud, mis täpsustavad paljusid Raamprogrammi detaile. Järjest tuleb juurde uusi selgitavaid materjale ja kahtlemata avaldab oma seisukoha Teadusministrate Nõukogu juuniku lõpul. Lõpliku kuju saab Raamprogrammi ettepanek aga aasta lõpul, kui on avaldanud oma arvamust ka Euroopa Parlament.

Toivo Räm

V Raamprogrammi koordinaator

el 5rp konkursid

Kevadine konkurs elu kvaliteedi teemaprogrammis

K.a. kevadisel konkursil esitatud taotluste hindamine on lõpule viidud ning esialgsed tulemused teada. Kevadine konkurs oli avatud neljas võtmevaldkonnas ning kahe üldise suunitlusega uurimistöo teema all.

Esimene tähtaeg bioetika ning eluteaduste sotsiaal-majanduslike aspektide vallas oli mõneti erandlikult juba veebruaris. Nendele teemadele on viimasel ajal hakatud enam tähelepanu pöörama. Põhjuseks vähemal määral alalaekumine, kuid enamasti siiski heatasemeliste taotluste puudumine. Seekord laekus kokku 49 taotlust, neist 42 olid hindamiskõlblikud ning rahastada otsustati 11 projekti kogueelarvega 7,39 miljonit eurot. Konkursi tugevust või nõrkust näitab see, et nõrgim projekt, mida otsustati rahastada, sai üldiseks hindeks 3,85 (võrdluseks: meditsiiniuuringutes hinde 4,4 saanud projekt on jäänud rahastamata) ning edukuseks oli 26,2%, mis on kõrgeim elu kvaliteedi programmi keskmise 18,8% taustal.

Märtsi keskel oli tähtaeg neljas võtmevaldkonnas: toitumise ja tervise teemadel, rakutehase osadel teemadel, keskkonna ja tervise ning vananeva elanikkonna valdkondades. Kokku esitati 110 kuni 130 taotlust. Iseloomustamaks kogu programmi võib öelda, et paranenud on taotluste kvaliteet - mittevastavaid taotlusi oli enam vaid vananeva elanikkonna valdkonnas (praegu kehtiva tööprogrammi puhul tuleb hoolega jälgida mitte ainult seda, millised teemad on avatud, vaid ka seda, milliseid tegevuse tüüpe toetatakse). Väga palju on mitmendat korda esitamist - kogu programmis on taasesitatud projektide osakaal 51%, toitumisuuringutes isegi 61%. Kolmandaks, tööstuse kaasamine on väga kõrge. Ilmselt on tähele pandud, et kasvõi ühe tööstusettevõtte kaasamine projekti sillutab oluliselt teed projekti rahastamisele. Kõigi taotluste kokkuvõttena oli tööstusettevõtteid kaasanud taotlusi 51%, rahutehase valdkonnas aga isegi 81%. Ja üldise jutu lõpuks keskmised näitajad: keskmises projektis oli 7,6 partnerit ja Komisjonilt küsitav finantseering 1,67 miljonit eurot.

Eesti 25 partnerit osalesid kokku 20 taotluses. Intensiivsemalt tegutsesid keskkonna ja tervise ning vananeva elanikkonna võtmevaldkondades. Edukamateks osutusid toitumise ja tervise ning bioetika valdkonnad, neist toitumise ja tervise valdkonnas oldi väga edukad tugeva konkursi tingimustes: seekord oli just selles valdkonnas kõige tugevam konkurs, nii et edukuseks kujunes vaid 13,6% (muide eestlaste edukus oli seal 75%).

Ja lõpuks Eesti tulemustest teiste kandidaatriikide taustal. Kui varasemalt on Eesti absoluutarvudes üpris märkamatu olnud, siis seekord tõusis ta esitatud taotluste arvu poolest Poola, Ungari ja Tšehhi järel neljandale kohale, edukate taotluste arvu poolest jagab aga isegi kolmandat kohta koos Tšehhiga. Mis saab siis, kui arvestaksime taotlemist või edukust per capita kohta, võib igauks ise proovida. Edukuse (Eestil partneritena 26,1%) poolest olime seekord võrreldavad tugevamate liikmesriikidega.

Seekord olid tulemused siis sellised.

Ees on sel aastal veel üks suurem konkurs oktoobris,

siis on avatud nakkushaiguste ohjeldamise, rakutehase ja põllumajanduse võtmevaldkondade ning üldiste meditsiiniuuringute teemad.

Siinkohal tahaks veelkord meelde tuletada tekstis juba mainitud, et **tööprogrammis tuleb tähelepanelikult jälgida mitte ainult seda, kas soovitud teemal on konkurs avatud, vaid ka seda, milliseid tegevuse tüüpe toetatakse.**

Ja ärge unustage, et 31. mail kuulutati välja mitu suunatud konkursi elu kvaliteedi teemaprogrammi raamides (*lähem tutvustus elmises lehe numberis ja allpool*).

Meelis Sirendi

Elu kvaliteedi programmi kontaktisik

Tel (0) 6308855

E-post life@irc.ee

Elu kvaliteedi programmi uued konkursid

31. mail kuulutas Elu kvaliteedi ja eluressursside haldamise programm välja suunatud konkursid 5 teemal (kaks neist on ühised Energia, keskkonna ja säästva arengu (EESD) programmiga:

- 1) Endokriinsüsteemi kahjustajad (Endocrine disrupters, ED) uurimiseks; ühine EESD-ga
Lõpptähtaeg 15 september 2001
- 2) bioloogiline mitmekesisus; ühine EESD-ga
Lõpptähtaeg 28 september 2001
- 3) TSE (Transmissible spongiform encephalopathies)
Lõpptähtaeg 18. oktoober 2001
- 4) Geeniteadus ja inimtervis, integraalsed projektid
Lõpptähtaeg 18. oktoober 2001
- 5) värskest assotsieerunud riikidele ühinemiseks käimasolevate projektidega
Lõpptähtaeg 15. veebruar 2002

Lähem info:

Meelis Sirendi

Tel (0) 699 8855

E-post life@irc.ee

või

European Commission

Quality of Life Info-desk

SDME 9/34

Rue de la Loi/Wetstraat 200

B-1049 Brussels

E-mail: quality-

of-life@cec.eu.int

Fax (32-2) 299 18 60

Web: <http://www.cordis.lu/life>

ühiskonkurssidel ka

Maria Habicht

Tel (07) 300 327

E-post Eco@irc.ee

või

European Commission

EESD Info-desk

SDME 7/50

Rue de la Loi/Wetstraat 200

B-1049 Brussels

E-mail: eesd@cec.eu.int

Fax (32-2) 296 30 24

Web: <http://www.cordis.lu/eesd>

eelteated

TAASTUVATE ENERGIAALLIKATE UURIMINE JA KASUTAMINE III (TEUK-III)

1. novembril 2001. a. algusega kell 10.00 toimub järjekorras juba kolmas konverents "Taastuvate energiaallikate uurimine ja kasutamine" (TEUK-III).

Toimumise koht Eesti Põllumajandusülikooli aula, Tartu Kreutzwaldi 64.

Konverentsi korraldavad Eesti Põllumajandusülikool, Eesti Biokütuste Ühing ja Majandusministeerium.

Konverentsile palutakse esitada ettekandeid, mille kestvus on kuni 15 minutit. Nõupidamisel esinedes on võimalik kasutada valgus- ja pabertahvli ning arvutiprojektorit.

Päevakorra koostamiseks palume hiljemalt 14. augustiks k. a. teatada e-posti (soovitatavalt), telefoni, faksi või kirja teel autorite ees- ja perekonnanimed ning ettekande pealkiri (võib esitada mitu ettekannet) EPMÜ-le (Valdur Tiit). Samuti palume lisada sidepidamiseks sobiva e-posti või tavalise aadressi, telefoni- ja/või faksinumbri.

Kui soove ettekanneteks laekub rohkem kui jõuab suuliselt ette kanda, siis on otstarbekas osal autoreist esineda stendiettekandega, mille maht koos joonistega on kuni 8 formaat A4 lehte. Lõpliku otsuse tegemisel arvestame ka autorite ettepanekuid.

Firmad võivad konverentsil demonstreerida eksponaate või reklaamida oma tooteid. Selles on võimalik kokku leppida kuni 12. septembrini.

Septembri lõpus saadame Teile nõupidamise programmi.

Nõupidamise ettekanded on kavas avaldada eraldi raamatuna. Vormistamise nõuded saadame autoritele paari nädala jooksul pärast esinemissoovi saamist. Ettekande teksti koos ingliskeelse resümeeaga kuni 8 lk.) palume esitada hiljemalt kahe nädala jooksul pärast konverentsi.

Konverentsi ettevalmistamise küsimused kooskõlastavad korraldajad omavahel, kuid segaduste vältimiseks palume informatsioon ettekannete kohta saata nii EPMÜ-le (Valdur Tiit) kui Eesti Biokütuste Ühingule (e-postiga; Meeli Hüüs).

Kontaktandmed

Valdur Tiit

EPMÜ Keskkonna aparatuuri laboratooriumi juhataja

Ilmatari 44, 51006 Tartu

tel. 07 313 318, GSM 052 804 46, faks 07 313 334,

e-post: vtiit@neti.ee

Meeli Hüüs

Eesti Biokütuste Ühingu tegevdirektor

tel. / faks 232 23 463, GSM 255 115 45,

e-post: meelih@estpak.ee

IST 2001 Düsseldorfis

Traditsiooniline üleeuroopaline infoühiskonna tehnoloogiate konverents, millest ka Eesti esindajad aktiivselt on osa võtnud, toimub käesoleval aastal Düsseldorfis 3-4 detsembrini.

Sündmuse juhtteema "Tehnoloogiad inimkonna teenistuses" valguses korraldatakse näitus infotehnoloogia uuematest saavutustest, samuti diskussioonifoorum, mille tsentraalseks teemaks on infotehnoloogia mõjud kõigile eluvaldkondadele. Oma koht on ka aruteludel infoühiskonna tehnoloogiate programmi kohast järgmises Euroopa Liidu teadusuuringute ja tehnoloogilise arendustöö raamprogrammis.

Sündmus on igati soliidne, plenaaristungil on ettekandjateks

Ms Nicole Fontaine, Euroopa Parlamendi president*

Ms Edelgard Bulmahn, Saksamaa teadus- ja haridusminister

Wolfgang Clement, Põhja-Reini Westfalia liidumaa peaminister

Philippe Busquin, Euroopa Komisjoni Teadus-, uurimis- ja arendustegevuse pedirektoraadi volinik

Erkki Liikanen, Euroopa Komisjoni Tööstuspoliitika Peadirektoraadi volinik:

Lähem informatsioon ürituse kohta on kättesaadav IST programmi veebilehel aadressil

http://europa.eu.int/information_society/newsroom/istevent/programme/index_en.htm

Kontaktisik

Marek Tiits

EL Innovatsioonikeskus,

SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007

Tel (07) 300 326

E-post Ist@irc.ee

innovaatika raamatukogu

VALIK

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI
INNOVATSIOONIKESKUSELE JA
TARTU TEADUSPARGILE
2001.a. II kvartalis laekunud materjalidest,
mis võiksid huvi pakkuda:

Rahvusvahelistelt organisatsioonidelt:

- Using the Internet and Extranet as Tools for Business Intelligence Gathering. TII Workshop, June 29, 2001, Paris. Õpikoja kava/kutse.
- Facing the Facts. 2nd Annual Conference on Best Practices of Science-based Technology Transfer. 31 May - 1 June 2001, Munich, Germany. Euroopa Teadus- ja Tehnoloogiasirde Professionaalide Assotsiatsiooni konverentsitutvustus ja -kutse.
- Utilizing Technology Transfer to Develop Small and Medium Enterprises. NATO Science Series. Vol.27. 2000. Konverentsiettekannete kogumik.
- NATO Science Series, Series 4: Science & Technology Policy. NATO hiljutiste temaatiliste kogumike kataloog.

Teistelt teadus/tehnoparkidelt, innovatsiooni-, arendus- jms keskustelt:

- IDEA! No.25, Marzo 2001. Andalusia Tehnoloogiapargi ajakiri.
- TLOnline Newsbrief. USA Texas A&M University tehnoloogialitsentside talituse Internetiväljaanne.
- Technologieführer 2000. Saksi-Anhalti (GER) Majandus- ja Tehnoloogiaministeeriumi teatmik.
- Saxony-Anhalt - The Traditions and the Potential of an Economic Region in the Centre of Europe. Saksa liidumaa tutvustus.
- Helsinki/Helsinki Region: Statistics 2001. Business Guide. The Wireless Wonder. The Business Capital of Northern Europe. Environmental Experise Directory. Business Incubators in Uusimaa. Helsingi ja selle ümbruse tutvustusmaterjalid.
- Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus.
- AiF. Prospekt. Netzwerk Technologiekoooperation. Pro Inno. Saksa Tööstusuuringute Fondi, tema võrgustiku ja projektide tutvustused.
- Catalogue of Lithuanian Innovation Projects No.2. 2001. Leedu uus innovatsiooni-kataloog.
- Kaunas Technology Centre. Tutvustus.
- Offers Catalogue. International Technology Transfer Days. Poznan, Poland, 19.-20.06.2001. Poola tehnoloogiasirdefoorumi pakkumiskataloog.

- Technology Park Bilbao. Technology Park Alava. San Sebastian Technology Park. Baskimaa tehnoloogiaparkide tutvustused.
- Barcelona Science Park. Hispaania tehnoloogiapargi tutvustus.
- Tainan Science-Based Industrial Park. Hsinchu Science-Based Industrial Park. Hiina teadusmahukate tööstusparkide tutvustused.
- Quebec Metro High Tech Park. The Biotech City. Kanada tehnoloogiaparkide tutvustused.
- Metropolitan e-Space Technopole. Vol. 1, No.1, 2001. Montreali tehnoloogiaajakirja avanumber.

Mujalt:

- ExpoWorld Net. Apr'01 + May'01 + June'01. Messinduse internetiajakirja väljatrükid.
- techlocate eNewsletter. No.9, 23 Mar; No.10, 23 Apr; No.11, 24 May, 2001. Tehnoloogiainvesteeringute interneti-ajakirja väljatrükid.
- Kunnossapito. No.4 + No.5, 2001. Soome Korrashoiuühingu ajakiri.
- e-ducation Without Borders. Abu Dhabi, 22-24 April 2001, Abu Dhabi. Rahvusvahelise e-hariduskonverentsi programm. .
- Ida-Virumaa - energiarikas tulevikupiirkond. Tutvustusbroshüür.
- Estlands Investitionen in die Umwelt. Saksa Majandusesinduse Eestis väljaanne.

Kellel on huvi antud materjalidega tutvuda,

Kontaktandmed:

Raivo Tamkivi

tel (0) 6202013

e-post raivo@edu.ttu.ee

5 r p k o n t a k t i s i k u d

ELU KVALITEET JA ELUESSURSSIDE HALDAMINE (QOL)

Meelis Sirendi
SA Eesti Teadusfond, Kohtu 6, Tallinn 10130
Tel (0) 6308855
E-post life@irc.ee

KASUTAJASÕBRALIK INFOÜHISKOND (IST)

Marek Tiits
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 326
E-post Ist@irc.ee

KONKURENTSIVÕIMELINE JA SÄÄSTEV ARENG (GROWTH)

Hillar Toomiste
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 320
E-post Growth@irc.ee

ENERGIA, KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG (EESD)

Maria Habicht
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 327
E-post Eco@irc.ee

EL UURIMISTÖÖ RAHVUSVAHELISE POSITSIOONI KINDLUSTAMINE (INCO II)

Rene Tõnnisson
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 328
E-post Inco@irc.ee

INNOVATSIOON JA SMEDE OSAVÕTT (INNOVATION-SMES)

Hillar Toomiste
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 320
E-post Sme@irc.ee

INIMPOTENTSIAALI JA SOTSIAALMAJANDUSLIKE TEADMISTE BAASI TUGEVDAMINE (IHP)

Rene Tõnnisson (socio economic KA + STRATA)
Tel (07) 300 328
E-post knowledge@irc.ee
Kristina Kallas (human potential)
Tel (07) 300 329
EL Innovatsioonikeskus,
SA Archimedes, Kompanii 2, Tartu 51007
E-post kristina@irc.ee

EL TEADUS- JA TEHNOLOOGILISE ARENDUSTEGEVUSE V RAAMPROGRAMMI RAHVUSLIK KOORDINAATOR

Toivo Raim
Haridusministeerium, Tõnismägi 9/11, Tallinn 15192
Tel (0) 6281326
E-post toivo.raim@hm.ee

ISSN 1406-6688

EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS

SA Archimedes
Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 329
Fax (07) 300 336
E-post irc@irc.ee
http:// www.irc.ee/

Toimetas
Rein Kaarli
kaarli@obs.ee